

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.12.39>

УДК 336.763:004.6:355.02

В. В. Маліков,

*д. н. держ. упр., професор, професор кафедри обліку і оподаткування,
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6676-1799>

М. В. Плекан,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри обліку і аналізу, Національний
університет «Львівська Політехніка»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2715-1290>

Р.-Я. А. Возняк,

*аспірант кафедри обліку та аналізу, Національний університет
«Львівська Політехніка»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2986-7701>

ІНФОРМАЦІЙНА ПРОЗОРИСТЬ І ВЕРИФІКАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

V. Malikov,

*Doctor of Science in Public Administration,
Professor of the Department of Accounting and Taxation,
Kharkiv National Automobile and Highway University*

M. Plekan,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
Accounting and Analysis, National University «Lviv Polytechnic»*

R.-Ya. Vozniak,

*PhD Student of the Department of Accounting and Analysis,
National University «Lviv Polytechnic»*

INFORMATION TRANSPARENCY AND VERIFICATION OF FINANCIAL REPORTING IN WARTIME ECONOMY

Стаття присвячена дослідженню особливостей інформаційної прозорості та механізмів верифікації фінансової звітності в умовах воєнної економіки, що зумовлює підвищену потребу у відкритості, достовірності та підзвітності фінансових даних суб'єктів господарювання. Мета дослідження – теоретично обґрунтувати сутність прозорості фінансової звітності, визначити методи її кількісного вимірювання та проаналізувати практичні аспекти забезпечення в сучасних умовах трансформації економічних процесів. У ході наукового дослідження використовувалися загальнонаукові методи пізнання: аналіз і синтез, індукція та дедукція, порівняльний і системний підходи, а також методи економічного моделювання, що дозволили виявити ключові чинники впливу на достовірність звітності та ефективність механізмів її перевірки. Результати дослідження показують, що прозорість фінансової звітності виступає базовим елементом довіри до економічної системи держави та бізнесу, забезпечуючи відкритість і повноту інформації, необхідної для ухвалення управлінських рішень і формування позитивної ділової репутації.

Доведено, що в умовах воєнної економіки рівень прозорості визначає здатність держави підтримувати фінансову стабільність, забезпечувати довіру інвесторів та партнерів, а також сприяє підвищенню стійкості економічного середовища. Досліджено, що методи оцінювання прозорості й достовірності фінансової звітності ґрунтуються на застосуванні аналітичних моделей Монт'є, Беніша та Роксас, які дозволяють ідентифікувати ризики маніпулювання прибутком, зміни структури активів та оборотності коштів. Показано, що впровадження стандартів МСФЗ формує єдині критерії порівнянності звітності, зменшує інформаційні ризики та підвищує якість управлінських рішень. Особливу увагу приділено практичним аспектам забезпечення прозорості через державний контроль, незалежний аудит і цифрові інструменти відкритих даних. Практичне значення дослідження полягає у формуванні концептуальних засад підвищення прозорості фінансової звітності як інструменту стабілізації економіки та забезпечення довіри в умовах воєнного стану.

The article examines the specific features of information transparency and the mechanisms of financial reporting verification in the context of a wartime economy, which creates an increased need for openness, reliability, and accountability of financial data of business entities. The purpose of the study is to provide a theoretical justification of the essence of financial reporting transparency, identify methods for its quantitative measurement, and analyze the practical aspects of its implementation under the current conditions of economic transformation. The research employed general scientific methods of cognition: analysis and synthesis, induction and deduction, comparative and systemic approaches, as well as methods of economic modeling, which made it possible to identify key factors influencing the reliability of reporting and the effectiveness of its verification mechanisms. The findings demonstrate that financial reporting transparency serves as a fundamental element of trust in both the state and business economic systems, ensuring openness and completeness of information

required for managerial decision-making and the formation of a positive business reputation. It has been proven that under wartime economic conditions, the level of transparency determines the state's ability to maintain financial stability, build investor and partner confidence, and enhance the resilience of the economic environment. The study revealed that the methods for assessing the transparency and reliability of financial reporting are based on the application of analytical models developed by Monti, Beneish, and Roxas, which help identify risks of profit manipulation, asset structure alteration, and cash turnover changes. It is shown that the implementation of IFRS standards establishes unified criteria for reporting comparability, reduces informational risks, and improves the quality of managerial decisions. Special attention is devoted to practical mechanisms for ensuring transparency through state control, independent auditing, and digital open-data tools. The practical significance of the study lies in developing conceptual foundations for enhancing the transparency of financial reporting as a tool for economic stabilization and the reinforcement of trust under martial law.

Ключові слова: *фінансова звітність, прозорість, верифікація, аудит, воєнна економіка.*

Keywords: *financial reporting, transparency, verification, audit, wartime economy.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах воєнного стану забезпечення прозорості фінансової інформації стає не лише вимогою стандартів, а й інструментом зміцнення довіри до держави та бізнесу. Рівень прозорості визначає спроможність країни залучати міжнародну фінансову допомогу, підтримку донорів і приватні інвестиції, а для підприємств — довіру партнерів, кредиторів і аудиторів. Водночас війна спричинила тимчасові обмеження у розкритті інформації, спотворення фінансових

показників, підвищення кіберризиків, що ускладнює перевірку достовірності звітності.

В таких умовах виникає необхідність визначення науково обґрунтованих підходів до забезпечення прозорості фінансової звітності як ключового чинника довіри до економічної системи держави в умовах воєнних і післявоєнних трансформацій. Недостатня якість розкриття інформації, обмеженість аудиторського контролю та ризики викривлення фінансових даних створюють загрозу втрати інвестиційної привабливості України, що потребує розроблення ефективних методів оцінки та практичних інструментів підвищення прозорості звітності.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання інформаційної прозорості та верифікації фінансової звітності в умовах воєнної економіки є достатньо дослідженим у вітчизняній науковій літературі. Серед актуальних публікацій простежується фокус на адаптацію системи фінансової звітності до надзвичайних обставин, зокрема обмеження прозорості, зміни в обліковій політиці та необхідність забезпечення достовірності даних в умовах нестабільності.

Значний вклад у розвиток цієї теми мають О.В. Артюх-Пасюта та А.І. Мілька [1], які проаналізували можливості оцінки достовірності звітності на основі моделей Монт'є, Беніша та Роксаса, акцентуючи на ризиках маніпуляцій у звітності під час кризових періодів. А. Войтенко та Н. Свічкарь [2] дослідили особливості ведення обліку в умовах воєнного стану, що стало передумовою до переосмислення функціоналу бізнес-звітності в екстремальних умовах. У свою чергу, С. Гончарук, А. Семусь і Т.-П. Гурський [3] акцентували увагу на забезпеченні якості аудиторських послуг, як ключового елементу верифікації фінансової інформації.

Дослідження Л.С. Захаркіної, П.М. Рубанова та А.Г. Марку [4] вказують на виклики дотримання принципів транспарентності під час публічних закупівель, що є важливою складовою фінансової звітності державного сектора. А.А. Костякова [5] проаналізувала застосування МСФЗ

в українських умовах, що є основою формування уніфікованої прозорості звітності. У контексті фінансової стійкості суб'єктів малого бізнесу, що прямо впливає на повноту та об'єктивність фінансових даних, важливими є напрацювання Б. Леонової, О. Островської та В. Круша [6].

К. Назарова та К. Бондаренко [7] розглянули інструментарій XBRL-звітування, що сприяє автоматизованій верифікації даних, тоді як М. Проданчук, М. Тріпак, Л. Гуцаленко, Л. Миськів та Н. Шевчук [8] акцентували на інтегрованій звітності як засобі посилення прозорості. Д. Сидоренко [9] проаналізував вплив війни на бюджетну прозорість, вказуючи на ризики втрати громадського контролю. Нарешті, праця L. Sakhno [10] має значення для розуміння перспектив аудиту у специфічних умовах воєнної економіки.

Попри достатню кількість літератури з даної теми, відчувається нестача систематизованого матеріалу, а тому із використанням різних методів наукового пізнання було проаналізовано, погруповано, систематизовано інформацію і подано у світлі теми дослідження.

Формулювання цілей та мети статті. Метою статті є обґрунтування сутності прозорості фінансової звітності, визначення методів її вимірювання та аналіз практичних аспектів забезпечення в сучасних умовах. Для досягнення цієї мети поставлено такі **завдання**: 1) уточнити теоретичну сутність поняття «прозорість» у контексті фінансової звітності; 2) систематизувати основні методики оцінки прозорості та достовірності фінансової інформації; дослідити особливості застосування аналітичних моделей у перевірці достовірності звітності; 3) охарактеризувати практичні інструменти забезпечення прозорості на державному та корпоративному рівнях; визначити напрями вдосконалення механізмів прозорості звітності в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу. Війна змінює параметри економічного середовища та інформаційні потреби стейкхолдерів, отже, безпосередньо трансформує практики фінансової та нефінансової звітності. Як зазначають

А. Войтенко та Н. Свічкарь [2], в першу чергу постають проблеми виконання принципу безперервності, своєчасності подання звітності, коректності податкових процедур і впливу різких коливань валютних курсів на облікові оцінки; зокрема, урядові послаблення тимчасово змінюють строки та відповідальність, але не знімають вимоги до якісної облікової інформації. Паралельно, К. Назарова та К. Бондаренко [7] акцентують, що цифровізація ускладнює презентацію окремих статей і може знижувати прозорість інтерпретації показників, якщо уніфіковані таксономії вступають у колізію з вимогами МСФЗ до функціональної класифікації витрат; це, наприклад, стосується відображення операційних і неопераційних курсових різниць та ефектів переоцінки. Водночас М. Проданчук, М. Тріпак, Л. Гуцаленко, Л. Миськів і Н. Шевчук [8] наполягають, що інтегрована звітність, побудована на єдиній інтегрованій обліковій системі, підвищує прозорість завдяки узгодженню фінансових і нефінансових даних у коротко-, середньо- та довгостроковому вимірах.

Питання верифікації в умовах воєнного стану мають подвійний вимір. По-перше, Л. Сахно [10] підкреслює підвищене значення оцінки безперервності відповідно до ISA 570: управлінські прогнози, чутливісний аналіз, перевірка ковенантів і коректність розкриттів стають критичними елементами аудиторських процедур; перш за все це стосується компаній з порушеними ланцюгами постачання та обмеженим фінансуванням. По-друге, С. Гончарук, А. Семусь та Т.-П. Гурський [3] фіксують регуляторні зміни: тимчасове зменшення внесків, відтермінування звітів, призупинення частини перевірок якості й водночас збереження ризик-орієнтованого відбору завдань до інспекцій; доповнює попередніх авторів теза про значне посилення кіберризиків, що зумовлює перевірки відповідності політикам безпеки та захисту даних у контексті аудиту. Додамо, що Б. Леонова, О. Островська та В. Круш [6] показують, як ліквідність і фінансова стійкість малого бізнесу стають базовими маркерами прозорості платоспроможності в умовах шоків; зокрема, це має бути відображено у розкриттях щодо структури активів і

зобов'язань та динаміки показників платоспроможності. У підсумку, система прозорості та верифікації вимагає, по-перше, узгодженості презентації фінансових даних у загальноприйнятих цифрових форматах, по-друге, валідної доказової бази для аудиту, і, по-третє, операційної стійкості інформаційних систем, наприклад, до кібератак. Узагальнимо основні аспекти зазначеного питання у таблиці 1.

**Таблиця 1. Критерії прозорості звітності та вимоги до верифікації
в умовах воєнного стану**

Показник	Значення
Коректність бази підготовки (безперервність / ліквідаційна основа)	Менеджмент обґрунтовує здатність продовжувати діяльність; за відсутності впевненості – застосування альтернативної основи та відповідні розкриття [2; 10]
Своєчасність і дотримання регуляторних вимог	Тимчасові послаблення щодо подання звітності й сплати податків за категоріями платників діють, але вимагають документального підтвердження й виконання відкладених зобов'язань у визначені строки [2; 3]
Повнота та релевантність розкриттів ризиків	Розкриття впливу геополітики, ліквідності, ковенантів, доступу до фінансування та курсових різниць; чутливісний аналіз і сценарії, зокрема для оцінки безперервності [2; 10]
Послідовність і порівнюваність презентації	Дотримання МСФЗ/НП(С)БО; уникнення змішування операційних і неопераційних статей; пояснення трансформацій між «інвесторською» формою та XBRL [7]
Машинозчитуваність і якість XBRL-тегування	Узгодженість з таксономією без втрати економічного змісту суттєвих статей; примітки компенсують обмеження уніфікованої презентації [7]
Верифікованість (аудиторські докази)	Достатність і відповідність доказів; документування оцінки безперервності; прозора комунікація у звіті аудитора щодо ключових питань аудиту [10]
Контроль якості аудиту	Дія ризик-орієнтованих перевірок, декларування відсутності конфлікту інтересів; можливі відтермінування/зменшення внесків без нівелювання вимог до якості [3]
Інтегрованість фінансових і нефінансових даних	Єдина інтегрована облікова система, узгоджені процеси збору/обробки показників капіталів (фінансового, виробничого, людського тощо) для цілісної звітності [8]
Кіберстійкість та захист даних	Політики, процедури та перевірки інформаційної безпеки; оцінка інцидентів і безперервності ІТ-процесів у рамках аудиту [3]
Прозорість податкових процедур	Документування причин відстрочок/звільнень; управління ризиком блокування податкових накладних і відображення наслідків у звітності [2]
Розкриття показників ліквідності та стійкості	Пояснення динаміки ліквідності, структури активів і зобов'язань, впливу шоків на платоспроможність малого бізнесу [6]

Джерело: систематизовано автором на основі джерел [2,3,6,7,8,10].

Підсумовуючи, прозора звітність у воєнний період вимагає, перш за все, чіткої логіки формування основи складання, несуперечливої презентації, переконливих аудиторських доказів і стійких інформаційних процесів.

Всі ці чинники прозорості та верифікаційності є більшою мірою вимірюваними. Як зазначають О. Артюх-Пасюта та А. Мілька [1], достовірність фінансової інформації визначається не лише формальним дотриманням вимог стандартів, а й аналітичним підтвердженням відсутності маніпуляцій або спотворень у звітних даних. Автори пропонують комплексну оцінку достовірності на основі моделей Дж. Монтьє (C-Score), М.Д. Беніша (M-Score) та М.Л. Роксас, які дозволяють визначити ризик фальсифікації звітності через аналіз відхилень ключових фінансових показників.

Зокрема, модель Дж. Монтьє ґрунтується на шести коефіцієнтах, що характеризують темпи змін різниці між чистим прибутком і грошовими потоками, оборотності дебіторської заборгованості, запасів, інших оборотних активів, рівня амортизації та валюти балансу. Зростання цих коефіцієнтів свідчить про підвищення ймовірності маніпулювання прибутком, тоді як стабільні або знижені значення вказують на достовірність звітності. Модель М.Д. Беніша (M-Score) передбачає аналіз восьми фінансових індикаторів, серед яких індекс денних продажів у дебіторській заборгованості, рентабельність продажів та співвідношення між активами і доходами. Високі відхилення від нормативних значень у цих показниках свідчать про можливе завищення доходів або капіталізацію витрат. Модель М.Л. Роксас адаптована до п'яти ключових змінних, що відображають якість активів та ефективність їх використання. Таким чином, усі три підходи є взаємодоповнювальними у визначенні достовірності фінансової звітності, адже забезпечують виявлення відхилень, спричинених як управлінськими рішеннями, так і помилками обліку [1].

Проблематика прозорості в сучасних українських реаліях охоплює не лише мікрорівень корпоративної звітності, а й державні фінанси. Як зазначає

Д. Сидоренко [4], війна істотно вплинула на рівень бюджетної прозорості через тимчасове припинення публікації частини звітів, обмеження доступу до відкритих реєстрів та зниження показників у міжнародних рейтингах, зокрема за оцінками SIGMA та Open Budget Survey. Водночас, ініціатива «Прозорий бюджет», розроблена відповідно до рекомендацій Світового банку та МВФ, спрямована на відновлення відкритості бюджетних даних через інтегровані вебпортали і модулі аналітики, що забезпечують громадський контроль і верифікацію використання державних коштів.

Питання достовірності й верифікації набувають також правового виміру. Л. Захаркіна, П. Рубанов та А. Марку [5] вказують, на особливу важливість прозорості в державних закупівлях, що важливо для державних підприємств. При цьому важливо, щоб підприємства, що займаються закупівлями, публікували звіти про стан закупівель у загальний доступ, разом з фінансовою звітністю. Саме такий підхід — постійна перевірка, аналітика ризиків і корекція порушень — забезпечує верифікованість операцій і достовірність фінансових результатів використання публічних ресурсів.

У свою чергу, А. Костякова [6] наголошує, що верифікованість фінансової звітності безпосередньо пов'язана з її відповідністю МСФЗ. Вона відзначає, що застосування міжнародних стандартів підвищує якість інформації, зменшує інформаційний ризик і полегшує залучення інвестицій, але потребує переосмислення облікової політики підприємств — від формальної трансформації до реального впровадження принципів економічної сутності та професійного судження. У контексті війни це має особливе значення, адже якісна верифікована звітність є критерієм стійкості економіки та довіри інвесторів.

Узагальнимо основні методики оцінки прозорості та верифікації звітності у таблиці 2.

Таблиця 2. Методики оцінки прозорості та достовірності звітності

Показник / Методика	Сутність оцінювання	Ключові критерії достовірності / прозорості
C-Score (Дж. Монт'є) [1]	Комплексна оцінка достовірності звітності за шістьма показниками	Виявлення маніпуляцій прибутком, контроль відхилень між прибутком і грошовими потоками, оборотністю активів
M-Score (М.Д. Беніш) [1]	Модель нормативних відхилень фінансових індикаторів	Виявлення фальсифікацій доходів і активів, аналіз структури рентабельності та ліквідності
M-Score (М.Л. Роксас) [1]	Спрощена модель достовірності для систематизації відхилень	Оцінка якісного рівня активів та ефективності управління ресурсами
Прозорий бюджет (E-data, BOOST, Citizen Budget) [4]	Національна система забезпечення бюджетної прозорості	Відкритість державних даних, аналітика ефективності використання коштів, участь громадськості
Моніторинг публічних закупівель (Prozorro) [5]	Державний фінансовий контроль у сфері закупівель	Законність, превентивність, усунення порушень у використанні бюджетних коштів
МСФЗ-орієнтована звітність [6]	Методологія оцінки прозорості через міжнародні стандарти	Відображення реальної вартості активів, мінімізація ризику викривлення, доступність для зовнішніх користувачів

Джерело: систематизовано автором на основі [1,4,5,6]

Таким чином, різні методики оцінки прозорості та достовірності формують багаторівневу систему перевірки фінансової інформації — від аналітичних моделей і фінансових коефіцієнтів до інституційних інструментів державного та громадського контролю. Комплексне застосування цих підходів підвищує довіру до звітності як на корпоративному, так і на публічному рівні, що особливо важливо для України в умовах воєнного часу та подальшого відновлення економіки.

Практичні аспекти реалізації прозорості фінансової звітності та аудиторського контролю в умовах воєнного стану в Україні набувають системного характеру. Як зазначають С. Гончарук, А. Семусь та Т.-П. Гурський [3], важливою складовою є підтримання якості аудиторських послуг. Законодавчі зміни, ухвалені у 2022 році, були спрямовані на збереження інституційної стабільності аудиторської діяльності в умовах війни. Зокрема, передбачено тимчасове зменшення фінансового

навантаження на аудиторів, можливість відтермінування звітності, а також продовження строку чинності свідоцтв контролю якості. Це дозволило підтримати функціонування аудиторського ринку без втрати базових вимог до прозорості та підзвітності.

Разом з тим, Міністерством фінансів України у 2023 році було затверджено оновлений порядок проведення перевірок якості аудиторських послуг, що передбачає ризик-орієнтований підхід до відбору суб'єктів аудиторської діяльності. Такий підхід, як підкреслюють автори [3], спрямований на концентрацію контролю на завданнях, пов'язаних із підприємствами, що становлять суспільний інтерес, та з аудитами фінансової звітності за міжнародними стандартами. У практичному вимірі це забезпечує пріоритетність перевірки тих суб'єктів, чия діяльність найбільше впливає на фінансову стабільність держави. Водночас воєнні обставини — відключення електроенергії, повітряні тривоги, обмеження мобільності — призвели до скорочення кількості перевірок та часткового переходу до дистанційних форматів аудиту, що певною мірою знизило ефективність контролю, але не скасувало його системності.

Особливе значення у забезпеченні прозорості має аспект кібербезпеки. У 2024 році кількість кіберінцидентів в Україні зросла у 2,8 рази порівняно з 2023 роком, що суттєво впливає на якість фінансового аудиту та достовірність даних [3]. Аудитори, окрім традиційних перевірок, змушені здійснювати оцінку інформаційних систем, політик безпеки та дотримання стандартів захисту даних. Зокрема, аудит і кіберзахист діють у синергії, спрямованій на виявлення вразливостей і забезпечення безперервності фінансової звітності. Це є однією з нових практичних складових прозорості аудиту, яка раніше не мала настільки вагомого значення.

На макрорівні практична прозорість державних фінансів, як доводить Д. Сидоренко [4], реалізується через функціонування інтегрованої системи «Прозорий бюджет», розробленої на основі методології Світового банку та МВФ. Її модулі — Єдиний вебпортал використання публічних коштів,

портал «Бюджет для громадян», аналітична система BOOST — забезпечують громадський контроль за витрачанням державних ресурсів і підвищують підзвітність розпорядників бюджетних коштів. Практична площина прозорості на державних підприємствах, за дослідженням Л. Захаркіної, П. Рубанова та А. Марку [5], реалізується через інтеграцію механізмів моніторингу Prozorro та діяльність Державної аудиторської служби. Ці інструменти формують превентивну систему фінансового контролю, орієнтовану на запобігання порушенням ще на етапі планування закупівель.

На рівні корпоративного сектору, за висновками А. Костякової [6], практична прозорість формується через застосування МСФЗ, що забезпечують повноту розкриття інформації, узгодженість облікових процедур і зниження інформаційного ризику для користувачів. Узагальнено основні практичні аспекти забезпечення прозорості у таблиці 3.

Таблиця 3. Практичні аспекти забезпечення прозорості фінансової звітності та аудиту в Україні

Показник	Зміст практичного застосування
Законодавчі гарантії аудиту у воєнний період [3]	Зменшення фінансового навантаження, продовження дії свідоцтв, зупинення перевірок, відтермінування звітності
Ризик-орієнтований підхід до перевірок [3]	Пріоритетність перевірок підприємств, що становлять суспільний інтерес; дистанційні формати контролю
Кібербезпека як складова аудиту [3]	Аудит інформаційних систем, перевірка дотримання безпекових стандартів, взаємодія з фахівцями з кіберзахисту
Інтегрована система «Прозорий бюджет» [4]	Відкритість бюджетних даних, аналітика використання коштів, громадський контроль
Моніторинг публічних закупівель (Prozorro) [5]	Превентивний фінансовий контроль, автоматичні індикатори ризику, скорочення порушень
Застосування МСФЗ у корпоративній звітності [6]	Повнота розкриття, порівнюваність інформації, зниження ризику викривлення, участь у глобальних ринках капіталу

Джерело: систематизовано автором на основі [3,4,5,6]

Отже, практична реалізація прозорості звітності в Україні спирається на поєднання правових, технологічних і методологічних механізмів. В умовах воєнного стану зростає роль цифрових платформ, ризик-орієнтованого аудиту та кіберзахисту, що забезпечують не лише доступність,

а й захищеність фінансової інформації. Комплексна інтеграція цих інструментів формує основу довіри до державних і корпоративних фінансових даних, сприяючи відновленню економічної стабільності.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Прозорість фінансової звітності є ключовим елементом довіри до економічної системи держави та бізнесу. Вона забезпечує відкритість, достовірність і повноту інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень і формування репутації підприємств. У воєнних умовах це набуває особливого значення, адже рівень прозорості визначає здатність держави підтримувати фінансову стабільність, залучати інвесторів та міжнародних партнерів. Прозора звітність стає показником не лише ефективності управління, але й готовності до відповідального розкриття результатів діяльності.

Методи вимірювання прозорості та достовірності фінансової звітності базуються на аналітичних моделях, що дозволяють виявити можливі викривлення показників. Зокрема, моделі Дж. Монт'є, М.Д. Беніша та М.Л. Роксас спрямовані на оцінку ймовірності маніпулювання прибутком, зміни структури активів та оборотності коштів. Такі підходи формують кількісну основу перевірки достовірності інформації. Поряд з цим важливу роль відіграють стандарти МСФЗ, які забезпечують порівнюваність і єдність звітності на міжнародному рівні, знижуючи інформаційні ризики для користувачів і підвищуючи якість управлінських рішень.

Практичні аспекти забезпечення прозорості реалізуються через ефективний аудит, державний контроль і цифрові інструменти відкритих даних. В умовах воєнного стану це охоплює функціонування систем «Прозорий бюджет» і Prozorro, які створюють публічний доступ до інформації про використання коштів, а також удосконалення процедур аудиту з урахуванням кіберризиків та обмежень звітності. У результаті забезпечується формування довіри до фінансових даних, що є передумовою

стабільного функціонування економіки та відновлення інвестиційної активності України.

Література

1. Артюх-Пасюта О. В., Мілька А. І. Оцінка достовірності інформації у фінансовій звітності підприємства на основі моделей Дж. Монт'є, М. Д. Беніша та М. Л. Роксас. Економіка та суспільство, 2022, № 40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1525>
2. Войтенко А., Свічкарь Н. Особливості ведення обліку та складання бізнес-звітності в умовах воєнного стану. Управління змінами та інновації, 2023, № 5, 48-53. URL: <https://doi.org/10.32782/CMI/20232-5-8>
3. Гончарук С., Семусь А., Гурський Т.-П. Контроль якості аудиторських послуг в умовах воєнного стану. fp2024, 123-131. URL: <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/988>
4. Захаркіна Л. С., Рубанов П. М., Марку А. Г. Забезпечення принципів транспарентності публічних закупівель в умовах правового режиму воєнного стану в Україні. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління, 2023, № 10. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-08-06>
5. Костякова А. А. Звітність без кордонів: українські реалії в контексті МСФЗ. Економіка та суспільство, 2025, № 74. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6055>
6. Леонова Б., Островська О., Круш В. Підвищення стійкості фінансового стану суб'єктів малого бізнесу. Економіка та суспільство, 2023, № 56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-65>
7. Назарова К., Бондаренко К. Вектори розвитку XBRL-звітування в Україні. Scientia Fructuosa, 2022, № 2. URL: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/59>
8. Проданчук М., Тріпак М., Гуцаленко Л., Миськів Л., Шевчук Н. Організаційні аспекти формування інтегрованої звітності. Financial and Credit

Activity Problems of Theory and Practice, 2021, № 5(40), 110-119. URL: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.244906>

9. Сидоренко Д. Вплив війни на бюджетну прозорість в Україні. Збірник наукових праць Державного податкового університету, 2025, № 1, 65-71. URL: <https://doi.org/10.32782/2617-5940.1.2025.10>

10. Sakhno L. Audit under martial law: realities and prospects. Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (економічні науки), 2024, № 4(53). URL: <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/view/862>

References

1. Artiukh-Pasiuta, O.V. and Milka, A.I. (2022), “Assessment of the reliability of information in the financial statements of the enterprise based on the models of J. Montier, M.D. Beneish, and M.L. Roxas”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 40, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1525> (Accessed 05 Dec 2025).

2. Voitenko, A. and Svichkar, N. (2023), “Features of accounting and business reporting under martial law”, *Upravlinnia zminamy ta innovatsii*, vol. 5, pp. 48-53, available at: <https://doi.org/10.32782/CMI/20232-5-8>

3. Honcharuk, S. Semusio, A. and Hurskyi, T.-P. (2024), “Quality control of audit services under martial law”, *Finansovyy Prostir*, vol. 54, no. 3-4, pp. 123-131, available at: <http://fp.lnu.edu.ua/index.php/fp/article/view/988> (Accessed 05 Dec 2025).

4. Zakharkina, L.S. Rubanov, P.M. and Marku, A.H. (2023), “Ensuring transparency principles of public procurement under the legal regime of martial law in Ukraine”, *Problemy suchasnykh transformatsii. Seriia: ekonomika ta upravlinnia*, vol. 10. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-08-06>

5. Kostiakova, A.A. (2025), “Reporting without borders: Ukrainian realities in the context of IFRS”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 74, available at:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6055> (Accessed 05 Dec 2025).

6. Leonova, B. Ostrovska, O. and Krush, V. (2023), “Improving the financial stability of small business entities”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 56. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-65>

7. Nazarova, K. and Bondarenko, K. (2022), “Vectors of development of XBRL reporting in Ukraine”, *Scientia Fructuosa*, vol. 2, available at: <https://journals.knute.edu.ua/scientia-fructuosa/article/view/59> (Accessed 05 Dec 2025).

8. Prodanchuk, M. Tripak, M. Hutsalenko, L. Myskiv, L. and Shevchuk, N. (2021), “Organizational aspects of forming integrated reporting”, *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 5, no. 40, pp. 110-119. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v5i40.244906>

9. Sydorenko, D. (2025), “The impact of war on budget transparency in Ukraine”, *Zbirnyk naukovykh prats Derzhavnoho podatkovoho universytetu*, vol. 1, pp. 65-71. <https://doi.org/10.32782/2617-5940.1.2025.10>

10. Sakhno, L. (2024), “Audit under martial law: realities and prospects”, *Zbirnyk naukovykh prats TDATU imeni Dmytra Motornoho (ekonomichni nauky)*, vol. 53, no. 4, available at: <https://oj.tsatu.edu.ua/index.php/zbirnyk/article/view/862> (Accessed 05 Dec 2025).

Стаття надійшла до редакції 12.12.2025 р.